

MURAKÖZ

(MEDJIMURJE)

helyi érdekű vegyes tartalmu lap.

A lap szellemi részét
illető közlemények a
"MURAKÖZ"
szerkesztőségéhez küldendők
Csáktornyára.

Kiadóhivatal:
FISCHER FÜLÖP
könyvkereskedése Csáktornyán.

A „MURAKÖZ“
megjelenik havonként 3-szor:
1-én, 10-én és 20-án.
Előfizetési árak:
egész évre 3 frt. -- kr.
fél évre 1 frt. 50 kr.
negyedévre -- frt. 75 kr.

Szent István napjára.

Ma ünnepeljük ama dicső királyunk névnapját, ki a magyar nemzetet pogány sötétségéből kivezetvén, áttérte a keresztény hitvallás világosságába. Hol az a hazafi, kinek keblét örömmérzet nem árasztaná el, midőn névnapját üljük ama nagy férfunak, ki ezer éves existenciánk alapkövét raká le?

Sok vihar szállt azóta fejünk felett, azóta száz meg száz ősapánk vére áztatta e földet, áldozva vagyonát s életét hazánk megvédésére. Kétszer szállt le csillagunk s már-már megsemmisítettnek véltük lételünket, de a jó Isten ezt nem engedé történni.

Elmullott a halálhozó tatárfutás, Csingiszkán vad csoportja ott nyugosza csendes álmát a tenger parton; elesett ifju Lajosunk, hátra hagyván az utókor szomorú emlékezetére Mohácsnak irtózatos képét, lezajlottak a népünket pusztító viharok s nekünk, kik szikla gyanánt álltuk utját a pogány vad dúlásainak vérünket ontva a kereszténység és civilizáció védelmezésében, nekünk ma felszállt jövőnk szerencse-csillaga, mely szép jövővel kecsegteti hazánkat.

Ezt nagy királyunk előre látá s hogy lételünket minél szilárdabb alpra fektesse, letév a keresztény hitvallás kihirdetésével annak biztos alapzatát keresztény institúcióiban s törvényeiben.

Nem szorultunk történelmi adatok elősorolására, a világ azokat ismeri, de szóljunk a mai ünnep alkalmával országunk ama fejlődéséről, mely szoros kapcsolatban áll dicső királyunk 800 év előtti intézményeivel.

Azt hirdetik ellenségeink, hogy hazánk romlásnak indult s bukásához közeledik. Mondják, hogy közigazgatásunk nem jó, vallás- és tanügyünk nem felel meg a valóságos célnak, va-

suti s egyéb intézményeink tönkre teszik a népet, ez szegényedik s demoralizáltatik stb.

Ezek súlyos vádak, melyek hazánkra becsületet nem hoznak. No, de ne hallgassunk mi ellenségeink rágalmaira, hanem halljuk a tudósabbak ítéletét, kik behatóbban vizsgálták meg társadalmi viszonyainkat.

A statisztika alos adatokkal czáfolja meg a fentli vádakát s bebizonyítja, hogy hazánk halad s gyarapszik. Országunk népe gazdagon szaporodik, az ipar és kereskedelem emelkedik, vasuti hálózatunk s gőzhajózási intézményeink összeköttetésbe hoznak már a világ minden népeivel, a közművelődés, tudomány s művészet óriási léptekkel haladnak, tehát semmiben sem maradtunk el! Sőt a közterhek s adók emelése is fényes bizonyítéka annak, hogy országunkat életre való s törekedő nép lakja, mely hazája felvirágozásáért még a legnagyobb, úgy vér- mint anyagi áldozatoktól sem riad vissza.

A nép szaporodásában, a munka és szerzemény emelkedésében, kereskedelem ipar tudomány és művészet, úgy szintén a közterhek viselése dolgában az európai 22 állam közt a 7-ik, 8-ik helyet foglaljuk el. Ez oly szám, mely hazánk kulturális fejlődése mellett fényesen tanuskodik. És ennek minden jó hazafi örülhet.

Mert az európai nemzetiségi kulturális harcban csak az a nemzet marad épségben, mely kulturális fejlődésben a többi nemzet kkel a versenyt kiállja. Az erősebb népek a gyengébbek elnyomásával erősödnek s terjeszkednek; ez így volt s így lesz még jó sokáig.

Aki tehát e harcban hátramarad, annak csillaga letűnik, az számba nem fog vétetni, az elvész.

Nekünk magyaroknak nem kell ettől tartanunk, mert hála a jó Istennek, daczára országunk poliglottságának, testvéri egyetértésben haladunk.

Eddig kulturális tekintetben majdnem utolsó voltunk, egyedüli érdemünk vala, hogy a pogány dúlások ellen megvédtük a keresztény világot; de jelenleg már kulturális tekintetben is méltón foglalunk helyet Europa művelt államai között. E haladás a külföldet is bámolattra, tiszteletre s rokonszenvre gerjeszti.

Amely nép ily vívmányokra képes, az életre termelt, annak szerencse-csillaga nem messziről tündöklök s arra szép jövő vár. Hiába riasztgatnak irigykedő ellenségeink; mi bátran hihetünk a jobb jövőben.

Ha hazafi több oldalú köteleiségeinknek hiven megfelelnék, úgy hazánk szellemi s anyagi állapota rohamosabb haladásnak induland, megszilárdul a magyar állameszme s drága hazánk emelkedik dicsősége ama tetőpontjára, a melynek azt boldogult Szécsényink tündökölni távolról látá s nagy hazafiságában felkiálta: »Magyarország nem volt, hanem lesz!«

Legyünk tehát mi is itt a határon jó hazafiak, ne riadjunk vissza az áldozatok hozatalától, építsünk tovább is szilárd alapon, járjunk mi muraköziek is hafias munkákkal azon alaphoz, melyet nagy királyunk szent-István rakott le, hogy befejezve legyen a dicső s nagyszerű épület — a szép, gazdag s nagy ország, melyről közsorunk költőnk éneklé: »Ha a föld Isten kalapja, úgy hazánk bokréta rajta!«

GERENCSÉR GYÖRGY.

A „Muraköz“ tárczája.

Erdei idyll.

Zöld erdőben járok, ke'ek
S néha úgy-úgy elmerengek.
Annyi bájon, szépségen,
Kis madárka csattogása,
Siető ér csattogása
Cseng fülembé szüntelen.

Szeretett egy barna kis lány...
De csak úgy tett, mint akárhány:
Hütelentül elhagyott...
Ha elhagyott, bánom is én!
Nem busulok hütlenségén.
Csak azért is vigadok —

Kis madárda dalolj, dalolj...
Ott a hol a kis patak foly,
Hallgatom én szép dalod.
Haliom dalod s ér zugását
S ellejeitem a leánykát.
Ki oiy csalán elhagyott.

Piszkér Lajos.

A janicsárok.

(Tanulmány.)

„Legyetek győzelmek, térjete vissza örvendő arcczal, karjaitokat örök dicsfény környezze!“

E szavakkal léptetett életbe és működésbe ezen, ma csak névleg ismert hadsereg, a janicsárok. Csaknem négy századon át Európa ostroma volt, saját anyjának, Törökországnak súlyosdását is idézte elő. A seregnek keletkezése, fejlődése, működése és hanyatlása nemcsak hadászati, (strataegiai) hanem kulturális szempontból tekintve nagyon érdekes és tanulságos. Utóbbi két szempont indított engem arra, hogy ezen fölötté érdekes témával behatóbban foglalkozom, valamint azon történelmi igazságnak kimutatása, miszerint rosszból csakis rossz támadhat.

A janicsárok keletkezése, Urkhán ozmán fejedelem uralkodási idejébe (1326-1359) esik. Felállításának in-

dítőoka a következő volt: a korán egyik surájának (fejese) értelmében, minden győzelem után a sultánt illeti meg a hadi zsákmánynak és foglyoknak egy ötöd-része s minthogy szükségessé vált a török lovasság mellett egy állandó gyaloghad is. Urkhán ezen hiányon ujenczelás által akart segíteni. Azonban nagy hatalmának daczára ezen tervét nem tudta kivinni, mivel saját népében igen erős ellenzékre akad, ki szégyenletesnek tartá a gyalog hadvi-elést. Hgyan segített most már magán Urkhán fejedelem? Mondhatjuk, hogy nagyon eredeti módon. Kiválasztotta a legszebb és legderekabb keresztény foglyokat, kiket kora ifjuságuktól fogva a korán tanúi szerint neveltette s kikben a vakmerőséget, vadságot és vérszomjat mindenféle természetellenes módon élesztették, hogy később a trón támogatóit és Európa rettegési tárgyát képezzék. Ezen sereg Jeni-tseri vagy „új sereg“ elnevezést nyert. A török dervisrendnek alapítója Hadsi Bektasseik a fanimóttól használt szavakkal áldását is adván a Jeni-tserinek, ezzel azon intézmény léptet életbe, melynek Törökország hódító hadjáratainak lényeges sikereit hosszú időn át köszönhette. Hadsi Bektas selk áldása Európa átkává lett! Betejeselek Espignotti pápai köve-nek jó szavai: „A Jeni-tserik fekélye megmételezendi az egész európai államtestet.“

Eleinte ezen félelmes ereg csak ezer emberből állott, azonban később a török tartományokban élő keresztény ifjakat, részint ígéretekkel, részint pedig erőhatalommal kényszerítették ezen seregbe való belépésre. Kiképzetésüket saját e célra rendelt intézetekben nyerték, hol vak engedelmességhez és föltétlen subordinációhoz szoktatták s csak oly ügyességeken oktatták, melyeknek hasznát a harcban vehették. Eleinte csak a nőtlenek vétettek föl a Jeni-tserik közé, ami a keresztényeket, kik a törökök között laktak, arra indította, hogy gyermekeiket még legelső korukban kiházasítsák. Később azonban ez sem használt már, sőt mohamedanok is vétettek föl.

A Jeni-tserik egyenruhájához tartozott a bőrk (fehér nemersapka) és a burkus (nadrág) valamint a festői rövid felöltő, mely különösen díszes a tiszteknél volt. A bőrkön egy sárgaréztokban a főzőkanál foglalt helyet, melylyel a pilav-ot (török nemzeti étel) főzték. Azonban üst nélkül nem főzhettek s utóbbi volt a katonai becsületnek és dicsőségnek legnagyobb jele, ezért elveszteni vagy eltörni a harcban nagy szerencsétlenségnek tartották. E tekintetben is kitűnik ezen ázsiai, művetlen népnek érzékisége, melyet sohasem tudtak megtagadni, mert hiszen az üst a táplálkozást akarta jelképezni.

A seregben vadak, vérengzők voltak. Tábornokuk a Kut-kiaja volt, kit a sereg megválasztott s tetszés szerint foszthatott meg méltóságától, ami igen nagy zavarokat idézett elő.

Ezen a harcban rendezett és a békében féktelen seregnek fegyverzele, hosszú puskából, rövid handzából megörbített nyíllal, puskaportartóból és börtarisznyából állott, mely utóbbiban golyókészletüket tartották.

E sereg rend nélkül támadott, azonban hősiessége, valamint egészsége és kitartása által, csaknem mindenütt fényes diadalokat aratott. Vad riadással s „Allah“ kiáltások között lebegteték a Jeni-tserik vérpíros zászlójukat melyen az ezüst félhold, valamint Ozárnak kétélű szent kardja csillogott s melynek csodaerőt tulajdonítottak.

Azonban ezen a török, államnak előnyére látszó intézménynek sötét árnyoldalai voltak. A Jeni-tserik az első voltak, kik a rend és béke idején a vallási törvényeket áthágták, garázdálkodtak s erkölestelen, életük által saját véreiknek a török polgároknak megvetését és gyűlöletét vonták magokra. Így látjuk őket napról-napra mélyen sülyedni, hatalmuk látszólag nagyobodott ugyan, de a belső romlás előjelei mutatkoztak már. És azon féreg, mely végvonaglásában is megrendítette a világrend falait, nem volt egyéb mint a Jeni-tserik serege. A fatalizmus és a praedestinatatio vagyis a vak végzetben való hit nem tarthatá immár fenn az erkölestenség és tivornyák örvényében elmerült soldateskát.

Eleinte a Jeni-tserik a sultánok akaratnélküli bábjai voltak, azonban már néhány század mulva fordult a koczka olya nténkép, hogy a sultánoknak kellett alárendelt seregüknek kegyét hajbászniok. Magától értetődik, hogy ezen fordított viszony jót nem eredményezhetett, amint azt a történet fonalan látni is fogjuk.

Már II Mohamed Konstantinápoly meghódítója tapasztalhatta a Jeni-tserik tuhatalmaskodását, azonban ő eszelyesen akarván eljárni, pénzzel elégitette ki őket a helyett, hogy fogának fehérjét, hajthatatlan szigorát mutatta volna ki irányukban. E tett határozottan bel fogás volt, mert midőn halála után fia 2-ik Bajerid lépett a trónra, töle is erélyesen követelték a Jeni-tserik az u m hódolati pénzt, mely uralkodótól uralkodóig növekedett, úgy hogy végre a sereg minden egyes tagjára átlagosan 80 arany volt számítható.

Selim és Nagy-Soltán sem tudtak e bajon se gíteni, nekik is kellett a hódolati pénzt megfizetni, ami nem volt nagyon inyükre.

A féktelen sereg sok pártoskodást is támasztott, kénye-kedve szerint választotta és változtatta az ural-

A község háromsága.

II.

A tanító vezérli a reá bízott népet, a szép hasznos és jó elérésére, neki kötelessége mindazt teljesíteni mit a nép jóléte kíván, ő ismereti meg faluját a szükséges ismeretekkel. A tanítónak kezében van letéve a jövő nemzedék sorsa, ő neki feladata azt, az uralkodó nemzeti eszmékkel betölteni; ő növeli a magyar állam polgárait, neki tehát minden tekintetben igazi magyar embernek kell lennie. Tanítsa meg növendékeit lelkesülni azért, mi a hazának annyi polgárát lelkesíti, csepegtesse fogékony szívökbe a hazaszeretet fensége érzelmét, mutassa meg nekik az utat, módot arra, hogy miként válhatnak hasznos polgárokká. Ővja meg zsenge elméjüket a káros következményű dolgok befolyásától s a gyermekek útján hódítsa meg a felnőttek szívét, hogy ez uton is terjeszthesse mindazt, mire a magyar nemzetnek szüksége van.

Órizzze meg önállóságát s ne engedje befolyásoltatni működését. Ne legyen apostola holmi kivihetetlen, tulfeszített phantasia szüleményű eszméknek, hanem szakítson minden káros következményű idegen befolyással, küzdjön bátor harcosként a nemzet javáért.

Tegye gazdaggá a népet mind szellemileg, mind anyagilag, hiszen kezében van az az eszköz, melynek segítségével mindent el lehet érni.

A falu ügyeit vezeti a jegyző, az ő kezén megy keresztül minden dolog, mi a falut érdekli. A jegyző ismeri a falu népének helyzetét egyenként és összesen, tudja melyeknek mi a baja s ismeri az eszközt is, melynek segítségével a zavaros ügyeket tisztázni lehet. Tudja ezt jól a falu népe, de tudja azt is, hogy mit várhat tőle. Ő belé helyezi a szorongatott nép bizalmát s reményét. Hány könyezőnek nyújthat a jegyző vigaszt, hányak segíthet baján? S bizonyára teljesíti is az érző szívvel megáldott jegyző mind azt, amit teljesíteni lehet. Segélje ki népét a jegyző ügyesbajos dolgaiból, adjon neki tanácsot, melynek segítségével elmaradottságából kivergődhessék. Használja fel befolyását az igaz ügy érvényre juttatására, akadályozza meg ráruházott hatalmánál fogva, a nép hazafiai gondolkodását megrontani szánkékozó idealista apostolok működését, hiszen rajta csügg a nép mint előjáróján s olyaná lesz, mint ő akarja.

kodokat, a koronát a legtöbbet ígérőnek adván. Ily körülmények között nem csodálhatjuk, hogy a keleti fényhez és pompához szokott, s a sok nejlés által elpusztult és elgyengült török uralkodók a 17. 18 és 19. század elején époly viszonyban állottak a Jeni-tserikhez, mint a hajdani nyugotrómái birodalomnak császárai a praeterianusokkal. Nagyon valószínű az is, hogyha a gondviselés nem adta volna a kormány gyeplőt erélyes kezekbe, akkor ezen következtében elpusztult a török államtest. Bárcsak történt volna meg! Édes hazánk is megkíméltetett volna 300 esztendei szenvedéstől s nem maradt volna hátra a közügyekben a tudományban és iparban

1789-ben III. Selim lépett a trónra, aki erélyesen hozzájárult a Törökország rekonstrukciójához. Főismerte, hogy a Jeni-tserik minden bajnok kuttórrásai, s európai mintára óhajította a török hadi ügyeket átalakítani, a Jeni-tserik sultánoknak ezen tervéről értesülvén, felbőszültek, fogságba vetették 3-ik Selimet s később meggyilkolták.

Csak az épen oly erélyes mint kegyetlen 2 ik Mahmud sultánnsikerült terve kivitele. Ő reudelte a gondviselés arra, hogy Európát valamint saját országát is ezen folytonosan nagyobbodó lekélytől megszabadítsa. Ezt következő módon eszközölte.

Nagy hadiszenle alkalmazásával sok és fárasztó gyakorlatot végeztetett az ettől már elszokott Jeni-tserikkel. Ezek kimerülve a követek igényeinek a következő napou nem akartak eleget tenni.

Nyiltan fellázadtak, a közép épületeket és az agának hazát berombolván, már-már a sultán palotája ellen fordultak. Az erre előkészült sultán, maga köré gyűjtve hiv embereit a lázadók ellen indul. Előzetesen azonban a szent-zászlót is elővették a császári kincstárból, miáltal minden jó muzulmán fegyverre szólították, a sultán pedig koránál a jobbában s a mellette álló muittal egyrészt közbocsánatot hirdet, más részt felhívja a terezesetet, eget, földet és az elemeket szörnyű átokban a lázadók ellen. Mindez nem használ. A sultán végre 60,000 embert összpontosított, azokkal kivonult a lázadók ellen és 40,000-et lekasaboltatott. 2-ik Mahmud elérte célját, pénteki napon megjelentvén a mecsetben, örök időkre leoszlatta a Jeni-tseriket s helyettük a topsik, kumbaradik és bostandik-eket állította fel.

Ilyen vége volt a hatalmas Jeni-tseriknek, kik elfajulva országos csapássá lettek. Ha esetleg rendes és eredeti minőségükben maradtak volna, könnyen megvalósíthatók volna 2. Sulejmannak merész szavai: „Valamint egy Isten van az égen, úgy a földön is egynek kell lenni!”

SCHWARZ NATHÁN

Sokat vár a haza Muraköz érdemes jegyzőtől, nagy feladat megoldásában kell nekik segíteni. Szép jogokat biztosít az állam jegyzőinek, melyeket a haza javára fordítva, sok hasznos dolgot lehet elérni.

Ez a három ember az, kiket ha az igyekvés, a haza és felebaráti szeretet vezérel, kik ha vállvetve tervszerűen működnek s működésük célja tiszta: sokat, mondhatjuk mindent tehetnek Muraköz-illetve Magyarország érdekében.

Ne feledjék, hogy ez a nép eddig, ha tulment a Murán: Magyarországra s ha a Dráván ment tul: Horvátországba ment s ő „Muraközben“ lakozott.

Ezt a népet könnyű bármely felé vezetni, de leghelyesebb arra felé, merre őt vonzalma s érdeke vezeti, t. i. Magyarországra.

GRESKOVITS JÁNOS.

Mi ujság Muraközben?

— **Szeptember elsejétől** az év végeig 1 forintjával új előfizetést nyitunk. Azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük f. hó végével lejár, felkérjük, hogy az előfizetést megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadást történjék. Felkérjük egyszersmind mind azon t. olvasóinkat, kik lapunk emberbaráti céljával és hazafias irányával egyetértenek: sziveskedjenek labunkat becses pártfogásukba venni és azt a nép között terjeszteni! A haza és saját érdekeink is kívánják azt, hogy Muraköz népét szellemi és anyagi hátramaradottságából kiemeljük és kosmopolita gondolkodását hazafias irányba tereljük. Szives munkatársainkat pedig további közreműködésre kérjük.

— **Kinevezés.** Grézlo János csáktornyai állami tanítóképezdei gyakorló iskolai helyettes tanító a mu. vallás- és közoktatási minisztérium ugyanoda gyakorló iskolai tanítóvá nevezte ki, egyszersmind a képezdénél a tornatanítást is reá bízta.

— **„Bucsu“** A rendelkezésre álló idő rövidsége nem engedte, hogy minden t. ismerősömtől és barátomtól elbucsuzzam, azért e helyen mondom szívből eredő „Istenhozzádot“. Legyenek a t. ismerőseim és barátaim meggyőződve, hogy legkedvesebb perceim közé fog tartozni, visszaemlékezni a csáktornyaiakra. Kérem, tartsanak meg örök is becses emlékekben!
Vallo Vilmos.

— **Folyó hó 12 én** egy helybeli mészáros kutyája veszélyesen megmárt egy gyermeket. Miholybanban egyik földmivelő kutyája pedig két gyermeket harapott meg. A gyermekek gyógykezelés és megfigyelés alá helyezettek, a kutyák pedig lebunkóztattak. A veszettség jelei egyiknél sem voltak megállapíthatók.

— **Kéjvonat indul** aug. 23-án este 10 óra 1 perczkor Csáktornyáról Bécsbe, a gazdasági- és pépkültetésre. Menetárok oda és vissza: II. osztályban 14 frt. 60 kr., III. oszt. 9 frt. A jegyek 14 napig érvényesek. Bővebben a hirdetésekben értesülhet a közönség.

— **Ő felsége** születése napján a helybeli róm. kath. templomban ünnepélyes nagy mise tartatott. Megjelentek: az állami, megyei és községi hivatalok-és tanterületek tagjai, az uradalmi tisztiek, a póttanfolyami halgatók és a város polgárai. A misét a helyettes plebános olvasta; a városi kántor kellemes hangjával emelte a szertartást.

Ugyanekkor az izr. imaházában is tartatott háláadó istentisztelet, melyen a helybeli rabbi hazafias magyar beszédet és imát mondott.

— **Értesítés** a csáktornyai állami tanítóképezdei növendékek felvétele tárgyában. Az 1885—86-ik tanévre a beiratások aug. 27—31 napjain tartatnak. A tanítóképezdebe olyan ép és egészséges testalkatú ifjak vétetnek föl, kik a 15-ik élet már betöltötték s 4 polgári vagy középiskolai osztályt végeztek, vagy pedig fölvételi vizsgálatnak vetik alá magukat. E viz-

sgálat szept. 1-ső napján tartatik; tárgyai: a magyar nyelv, számvetés, földrajz és történet oly terjedelemben, mint a tárgyak a polgári iskolák, reáltanodák és gymnasiumok négy alsó osztályban adatnak elő. Ugyan ekkor tartatik a javító vizsgálat is. Segélyben csak jó magaviseletű és jeles szorgalmat tanusító szegény tanulók részesülnek. Az intézetben 30—32 növendék nyerhet lakást, fűlést, világítást és mosást, kiknek azonban maguknak kellend a takarításról gondoskodniok.

A bentlakásra felveendő növendékeknek legalább 8 jé inggel, 4 gatyával, 4 törülközővel, 6 pár kapcával illetve harisnyával, ágyneművel, nyári- és téli teljes öltözettel, ruha és eszimatizáló kelékkel s a 3 hetenkint eszkezendő mosásnak megfelelő mennyiségű lepedőkkel, vánkos hé akkál, zsebkendőkkel stb. kell bírnok. Megjegyzetetik, hogy takaróul az egészségnek jobban megfelelő paplan, mint az elpuhultságot előmozdító dunyha használata engedtetik meg. Az intézetben köztartás nem lévén, a segély havi 12 frt, 10 frt, 9 frt, 8 frt, 6 frt, és 5 frtból áll, mely az erkölcsi viselet, szorgalom és szegény állapothoz képest fog kiosztatni. Azok, kik segélyért folyamodnak, kötelesek kérvényüket az igazgatótanácshoz czimezve aug. 20-ig az igazgatónak beküldeni. E kérvényhez melléklendők: a keresztlevél, az iskolai, orvosi és szegénységi bizonyítványok. Minden kérvény, melyhez szegénységi bizonyítvány nincs mellékelve, 50 kros bélyeggel látandó el A horvát nyelv, az intézet sajátlagos feladatának megfelelőleg minden növendékre kötelező tantárgy. Csáktornya, 1884 jun. 20. Az igazgató-ság.

— **Gyaszhir.** Ilj. Szeivert Antal csáktornyai vendéglőst és családját sulyo: csapás érte. Antal nevű 6 éves fiát vesztette el, ki f. hó 17-én halt meg vörhenyben. A temetés 18-án délután ment végbe, a közönség részvéte mellett. — Nyugodjék békében!

— **Két könnyelmű dajka,** kezükben a gondjaikra bízott csecsemőkkel f. hó 17-én felültek egy vaspályaról üresen jövő bérkocsira. A részeg kocsi el akarván kerülni az előtte haladó, szolgálókkal megrakott kocsit abba belé-ütődött és feldült. Az egyik csecsemő és a dajka megsbesültek. Vélelten szerencse, hogy a kocsi vigyázatlanságának és a dajkák könnyelműségének áldozatává nem lett a két csecsemő.

— **Ilymen.** Zrinyi Károly csáktornyai elemi iskolai tanító f. hó 20-án vezeti olárhoz Bencsák Fani kisasszonyt Bencsák Ferencz volt póttanester kedves és szellemus leányát. Az esküvő délután 6 órakor a ferencziek templomában fog végbe me-ni.

A csáktornyai önk. tűzoltó-egylet működő tagjai f. hó 24-én délután 4 órakor az iskola-téren díszgyakorlatot tartanak, este pedig a Szeivert-kerben társas összejövetelt. Mire a t. pártoló-tagok is meghívatnak!
Az elnökség.

Felelős szerkesztő Margitai József.

NYILATKOZAT.

Alulírott a n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a helyben ezéltől öt hóval fölállított Könyvnyomdám beszünttettem s azt Keszthelyre helyezem át, beszünttettem pedig azért, mert Csáktornya nem két, de egy könyvnyomdát sem képes a kellő munkával ellátni. S most mielőtt búcsút vennék szives pártolóimtól, el nem mulasztatom tömeges pártolásukért őszinte és szívből jövő köszönetemet kifejezni, s azon reményben távozom, hogy a lelkes közönség fentart becses emlékében. Mély tisztelettel

KARDOS GÁBOR.

Mint fenti nyilatkozathól látja a n. é. közönség, Kardos ur kénytelen nyomdáját városunkból más helyre áttenni, mivel munkahiánya miatt nem volt képes azt folytatni. Ebből tehát következetheti a n. é. közönség, hogy milyen nehéz és mily költséges egy nyomdának létezése és fenntartása kis városban.

Ennélfogva tisztelettel felkérem a n. é. közönséget, miszerint sziveskedjék helybeli nyomdámra a legnagyobb mérvben pártolni, — nehogy szintén azon helyzetbe jussak, hogy itteni nyomdám kénytelen legyen beszüntetni, — és ezáltal városunk e már haladást jelző ipartól megfosztassék.

Részemről ezentul sem fogok visszariadni semmiféle áldozatoktól, már eddig is jól berendezett nyomdámot bővíteni fogom és legfőbb törekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség igényeit a lehető legjobban kielégíthessem.

Midőn még ismételve kérem a n. é. közönséget, hogy áldozat készségemet méltánylandó vállalatomat sziveskedjék támogatni, és gyakorabban igénybe venni, maradtam kitünő tisztelettel

FISCHEL FÜLÖP

könyvárus és nyomdatulajdonos.

A savanyu-
vizek
királya.

SZÉCHENYI FORRÁS

RADEIN MELLETT

ötszörösen vegyelemezve.

Legkitünőbb asztali viz. — Orvosi tekintélyekről ajánlva.

Tartalma:

Széchenyi forrás	Rádinyi	Gleichen- bergi	Krondorfi	Mohai	Gies- hübl	Ném- t- kereszturi
97.854	84.514	79.758	49.888	48.094	43.793	41.241

VOGLER JÓZSEF

u. p. Radkersburg

tulajdonos.

Petáncz.

Petáncz
nuraszom-
bati
kerületRaktár Csáktornyan: Strahia testvéreknél.
Nagyobb megrendelések közvetlenül eszközöltenek,
Kulleirások ingyen és bérmentve küldetnek.Hímítések elkerülése végett a dugónak a vízhez fordított részén
„PETÁNCZ“ szó van beégetveKitüntetés
Bécs és
Trieszt.Fischel Fülöp
könyvkereskedésében
Csáktornyan
megjelent:

Gyakorlati

Horvát nyelvtan

II. FÜZET.

Rendszeres nyelvtan
Beszédgyakorlatok.

Irta:

MARGITAI JÓZSEF

Ára: 80 kr.

MEDJIMURJE

(MURAKÖZ)

NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK

Sva pisma i pošiljke naj
se pošiljaju
„Uredništvu Medjimurja.“

Izdateljstvo:
FISCHEL FILIPOVA
knjižara u Čakovcu.

„MEDJIMURJE“

izlazi svaki mesec trikrat:
1-ga, 10-ga, 20-ga.

Cena mu je:

Na čelo leta 3 frt. — kr.
Na pol leta 1 frt. 50 kr.
Na četvert leta 75 kr.

Na dan sv. Štefana.

Denes je godovni dan sv. Štefana, prvoga našega kralja. Ovaj dan slavi čela naša domovina Magjarska. Vu Budupeštu nosi se denes vu presajnoj prošeciji ruka ovoga kralja, koj je čeli svoj narod izpelal iz tmine poganinske i zapelel vu preodličenu svetlost vere Kristuševe. Kojega domorodca srce nebi se napunilo žarom svetoga čutenja onda, kada svetkujemo spomenek onoga kralja, kojemu zahvaliti imamo jezeroletni obstanek mile naše domovine magjarske?

Puno je od onda burah prek naših glavah prešlo, stojižer neprilik i nevoljah samo pretrpeli, stotina slavnih naših prededov natopilo je krvcom svojom ovu zemlju, braneci ju proti napadanjem viševrstnih neprijateljev. Dvaput nam je zvezda naša vtonula i već smo mislili, da nam je zgubljena domovina, pak nut! milostivni Bog nije toga dopustil.

Prešla je krvna i smrtonosna borba s divjimi Tataři — kosti njihove tiho počivaju na Grobniku; opala je premila žrtva vu „ladencu kralju Lajošu na mohačkom polju, minule su silne bure, rane pomalom zarasle i nam, koji smo stotina leta s britkimi sabljami, kak jedna neizrušiva pečina djedjerno odbijali silne navale poganinske, rezvedrilo nam se je obzorje svetlostjom prave vere i nam sveti s jajna zvezda, zvezda lepe i srčne budućnosti.

To je sv. Štefan vu Velikoj svojoj mudrosti naprè previdel i zato, da nam tu budućnost pripravi i na čvrsti fundament postavi, pripela nas je na svetu veru Kristušovu. Toj njegovoj mudrosti imamo zahvaliti denešnji naš obstanek.

Neću vam napominjati historijske podatke, ves svet pozna slavne čine sv. Štefana, nu nemrem zamu ati, da vam na ov dan nekaj obširneše nespomenem od napredkov, koje je naša domovina potlam sv. Štefana napravila. Govori se, da se naša domovina približava h svojemu prepadnuću, nepremislenci vele, da trgovina, železnice i druge uredbe poljodelski stališ na nikaj devaju ljudstvo postaje siromašno i razvuzdano, škole nisu v pravom redu kak su negda bile i još kajčesa.

To su težki glasi i okrivljenja, koja samo naši neprijatelji ili pak preveliki domaći strašljivci reznaju. Takove mi nesmemo poslušati, nego ču mo ljude vučene, koji su dalje zagledali vu odnošaje družtvenoga nam življenja. Nezdavnja čital sem statističke podatke koja svakomu dobromu domorodcu srce rezveseliti moraju, ar naša domovina hvala Gospodinu Bogu, vu vsem lepo napreduje.

Čujmo anda podatke, kojimi to obistinuje: »Ljudstvo v našdm orsagu silno se povnožava, trgovina i obrtnost zdize se lepo, po željeznica i parobrodih spojeni smo već sa svimi narodi sveta, od kojih silne peneze za naše blago dobivamo, naobraženost, znanosti i umetnosti napredujusilnim skokom — vu ničem nezaostajemo. A i dizanje samih štibras i drugih terhov lepi je dokaz, da smo narod napredujući, koj za dobrostanje i uzvišenje svoje domovine nebojimo se i najvećše, kak krvne tak materialne aldove dobrovoljno doprimašati. Vu vnožanju ljudstva, v rastenju zaslužbe i inovine, vu trgovini, v znanostih kak takaj v prodnašanju terhov zastupamo vu Europi med 22 mi orsagi 7 mo, najdale 8-mo mesto.«

Ovo je broj, koj dokazuje zdrav razvitek domovine naše. Tomu se pak moramo v srcu radovati.

Ar vu silnih valovih narodne borbe europske uzdržati se bude mogel samo onaj narod koj vu broju ljudstva, vu imetku, znanostih, trgovini i obrta nigdi nezaostane, nego se budemogel s drugimi vu svem meriti. Narodi svoj obstanek osiguravaju s gnjetenjem, sgaženjem slabših: to je bilo i bude!

Koj anda pri toj strahovitoj, tak zvanog kulturnoj borbi zaoštane, n emu je zvezda „ytobula, on nedojde v račun, i jaj si ga njemu!

Mi se toga nemamo plašiti, ar hvala Višnjemu, usprot tomu, da v našem orsagu živi više narodnostih, ipak lepo napredujemo i vu bratinskoj slogi i ljubavi verno služimo jedinu majčicu — milu domovinu našu.

Bazvitek taj i napredek imamo zahvaliti onoj dobi, kada smo si zvojuvali samostalnost i narodni duh magjarski, to smo pak postigli 1848 leta, kada smo s dragom svojom krvju napisali na zastave naše: Sloboda, jednakost, bratinstvo! — Pred tim bili smo v Europi vu pogledu kulturnoga napredka skoro zadnji; najvećša nam je znamenitost bila s prelèvanjem krvce naše braniti kršćanstvo proti navalam krvnikov turskih. Potlam 1848 leta pak skočili smo vu kakvih 30 lét tak naprè, da vezda već med vučeni narodi 8 mo mesto dično zastupamo. To je napredek, kojemu se svet čudi i hvali nas.

Koj anda narod moguć je to včiniti, on je za življenje stvorjen i njemu blista zvezda lepe budućnosti!

Zabadava nas plašiju neprijatelji, naša zvezpa kaže, da na u domovinu čeka velika sredna budućnost.

Ako i nadalje naše domorodske dužnosti marljivo vršili i potrebne aldove dobrovoljno doprimašali budemo, onda se bude duh magjarski, duh orsaga našega močno širil i ovak se bude domovina naša podigla na onu visinu, na kojoj je nju vu budućnosti već 1848 leta videl veliki naš domorodac Szécsenyi ter gledèc ju, zakliknul: »Magyarország nem volt, hanem lesz!« tojest: »Magjarország nije bil, nego stopram bude!«

Budimo anda strpljivni i složni, nebojmo se aldovov, zidjimo nadalje na onom fundamentu, kojeg nam je položil sveti Štefan, ar tak se bude onda završila ona veličanstvena sgrada, onaj lepi, bogati i veliki orsag, za kojega je ovèčani pèsnik rekel: »Ak je zemlja škrlak božji, naš orsag e cimer gori« — a to je mila naša domovina: Magjarország!

GJURO GERENCSE

Gospodartsvo.

Različiti betegi domače živine i domača vracva proti njih.

(Nadale o izvanjskih betegih.)

Grèci ili stezanje mišicah. Najgušće primeju grèci zile ili mišice na sinjaku ili pak na zadnjih nogah.

Vračenje. Ono mesto, koje drzi grèci ili boleće stezanje žilah poskropi s-kafrovicom ili terpentinskim oljem te suhom slanom dobro ribaj; ili si napravu ponast od terpentinskoga olja kafrovice i pravoga ili maslinovoga olja i maži grècovito mesto.

Ožganja s ognjom. Pri malom ožganju dosta je hasnuvati mrzla oblaganja.

Ožganje meso namaži s pravim oljem. Pri većših ožganjah daj si napraviti ovu pomast:

1) Olovne kiseline 16 gr. (Plumb acet.) jajčevoga žučanjka 1 komap (Vitell. ovi) lenovoga olja 140 gr. (Ol. lini).

ili 2) Makovoga olja 32 gr. žvečanjka 1 komad. Rane od izvanjskoga zroka. Ako rana krvari, krv moreš zaustaviti ili mrzлом vodom, ili octom ili žganicom ili vzeješ 420 gr. vode pa razmočiš 4—8 gr. alauna (jelona) ili mesto jelona vzeješ zelene galice 4—8 gr. ili pak si kupiš 70 gr. arabske gumije, vzeješ k tomu 17 gr. drvenoga vugljenja i 8 gr. alauna (jelona) i s tim s tučenim posipavaš ranu

Jako dobro vracvo za vračenje ran je gulardova voda. Nèkoji gospodari inaju ju navèk pri hiži, pa sn om i čovèčje frizke rane vracju. Gulardova voda zastoji iz 35 gr. spiritusa vinskoga 8 gr. olovnoga octa 1650 gr. zelenčane vode.

Vu tu vodu namače u se platnene dvovrstne cape, pa se devaju na rane.

Za vračenje ran dobro vracvo je i ovo: terpentina 32 gr.

Peruvijanskoga balzama 8 gr. žučanjka 2 komada vapnene vode 210 gr.

S tom vodom se rana izpira. Za mazanje ran more se dati napraviti i ovo vracvo:

Mirhove tinkture 16 gr. Terpent. olja 4 gr. Za rane na gubeu dobra je ova pomast: Mirhove ili pak Atojeve tinkture 8 gr. Meda 16 gr. Za grde gnojšave rane ili mozole daj si napraviti vracvo od ovih pomastih.

1) Kreosota 4 gr. svinjske mašce 16 gr. ili 2) bluvače berse 2 gr. (Tart. emet.) terpent. olja 16 gr. svinjske mašce 32 gr. ili 3) Drvenoga octa i kafrovice skupa 70 gr za izpiranje mozolah

Rane i otekline konjske vracju se takaj s-ovačom namočenom vu jakom octu.

Rane od sedla dobro je posipati s pečenom i semletom kavom.

Živinske vuši. Kollko tu nesnaga škodi vu dobro zdržavan u marhe, svakomu je znano, a poznato je i to, koji su joj zroci. Vracva: Živa pomast sama ili pomèšana ribjom mašcom; ali pri tom moraš živinèe tak privezati de se nemre lizati; a drugi dan ga operi s mlačnom vodom i sopunom. Lenovo olje pomèšano spiritušom vinskim. Lug Izvarek od duhana. Saje u vodi razmočene Svinjska mašca ili si vu opoteki daj napraviti ovo vracvo.

Karbolne kiseline 8 gr razstoji vu zdenčanoj vodi od 3 deci lita, k tomu dodaj 30 grama spiritusa i s tim dvaput na dan izpiraj.

Lišaji. Zroci su ili izvanjska nesnaga ih-nuternja talinga.

Vracvo: Skuhaš prosti duhan, pa s tom vodom svaki dan večput izpiraj.

Dobro je mazati s pravim oljem ili s maslom, nekogj mažeju i s petrolejom. Najbolše je mazati s 5% karbolnom vodom, koju vu apoteki dobiš. Ako je lišaji nutarnji zrok daj si vu apoteki ovo vracvo napraviti:

Rabarbare 1 uncin magnesijske 2, uncijske dvosol (kali sulfur) 2, lota; to s mlèkom davaj živinèetu piti.

Srab. Srab nije drugo nego male živinice koje se ili vu kožu zavleče, u ili na koži ostaju, te razjedaju.

Vračenje. Najpreli potrebro je srabljivo živinèe od drugih zdravih odlučiti. Proti konjskomu i govèdskomu srabu upotrebiti se more: izvarek od duhana živa mašca s katranom pomèšana ili terpentinska pomast; a najbolša je ova pomast koja zastoji iz 20 granah drvenoga katrana 210 gr. žveplenoga cvèta 420 gr. črnoga sopuna 420 gr. vinskoga spiritusa 105 gr. vu prah stučene krajde

Ovo sve skupa pomèšano se pregrije, i dobro premèša te se s kešom namočenom vu ovu pomast srabljivo mesto maže svaki drugin den, dok nestane sraba a onda se živinèe sopunicom dobro opere.

More se hasnuvati i ovo vracvo:

140 gr. živoga srebra; 110 gr. žveplenoga cvèta i 26 gr. konoplenoga olja.

S ovim završuen izvanjske živinske betege i drugiput počel bude n naprej donošati nuternje betege i vracva proti njih. Ovdè sumo jošèe gazdaricam povèn vracvo navadnomu pri kravah vužganju vimen koje dohadaj ih od prehlade ili od obilnoga navaljenja ili skup zebrajja mlèka n. p. po stelbi

Vime oteče, postane tvrdo i vruće, jako boli, da se ga skoro ni doteknuti nije s mèti. Po tom lahko krava presuši, i i joj postane mlèko krvavo.

Vračenje: Ako nèga jošèe gnojja vu vimen vraci se s oblaganjem jako mrzлом; ili pak maži vime s pustrom i pari ga kuhanim ječmenom kojega vu posu di pod vime postavi. Dobro je vracvo takaj blato od ilovače soli i vinsk ga octa napravleno s kojim se vime svakog jutra i večer maže

Ako se je u vimeni već gnoj nabral, prederi ga i pusti gnoj van.

(Drugiput dalje.)

JEDEN MEDJIMUREC.

— Poziv na predplatu „Medjimurja“ (Muraköz.) Počemsji od 1 voga Septembra pozivamo sve prijatelje „Medjimurja“ i one predplatnike kojim predplaćeni 1 voga Septembra izhaja i prosimo da predplatu svoju produljiti dostoje koja iznaša od: 1 voga Septembra do konca meseca Decembra 1 for. Molimo ujedno vrdne čitatele „Medjimurja“ koji su jednoga mišljenja s nami i naših novin, da dostoje iz ljubavi naproti bližnjemu i pogledom na pravac i cilj naroda našega medjimurskoga naše novine „Medjimurje“ zvane pod vrdnu i gjegjernu zaštitu svoju (obranbu) uzeti i med narodom medjimurskim nje širiti. Vu ime slavne naše domovine Magjarske a i trsenje za napredek naroda našega išče od nas da na svaku ruku se trsimo narod naš i milu braću našu medjimursku iz duševnoga i materijalnoga nazadka podignuti. Vrdne pak naše dopisnike, da nas i nadalje podupiraju u našem delu dostoju, lepo prosimo.

Kaj je novoga?

— Na čast Valló vilmosa direktora (ravnatelja) gradjanskih škol više kotrigov odbora školskoga, ne-manje suučitelov, poznančov i prijatelov večeru družtvenu sa zabovom skopčenu prirediti jesu hoteli, kaj je med tem toga na prošnju vlastitu g. Vallóa izostalo, radi žalostnoga pripečenja, koje mu je nedavno pred tem cénjenu obitelj snašlo. G. Valló Vilmos ostavil je naš varoš Čakovec 14. o. m. Naj ga sprevdaja sreća i zadovoljstvo vu novom stališu.

— Oprostni govor „Kratkoća vremena, koje mi je na razpoloženje bilo dano neje mi poleg najbolše vole dopustilo, da se od vsakoga mojega prijatelja i poznanca oprostim, zato na ovom mestu velim srdačni „Sbogom“ svim. Naj budu vrédni prijatelji moji i poznanci obsve dočeni, da mi spomenek na Čakovčance svaki čas najslajši bude. Čega radi prošim i Vas zadržite me vu vrédnom spomenu Vašemu. Valló Vilmos.

— Ugriz psa. Dne 12 o. m. je jednoga domačega mesara pes pogibeljno bil ugrizel jedno déte. Vu Mihovljanah pako je pas jednoga poljodjelavca dvoje déte ugrizel. Deca su odmah bila stavljena pod léčničku pažnju, psi su pak postréliani bili. Steklini traga do vezda barem na ranah ugrizene dece nésu opazili.

— Železnica poleg snižene cène bude išla dne 23-ga augustuša od Čakovca do Beča na izložbu gospodarsku i raznovrstnih mašinah (strojev) Cène puta jesu sledeće za tam i nazad: Vu drugom razredu vagonah 14 fit 60 kr. vu trećem razredu 9 fit Karte imaju vrédnost 10 danov.

— Kolera vu Taljanskoj. Kolera je veó vu Piemontu odlučeno nastupila, i kak jeden telegram od 12. o. m. javlja vu gen carrara i turin zvanih okružjih je 11 aug. 9 ljudih vu koleri zbetažalo od kojih 7 umrlo je. Po drugih inficiranih stranah taljanske zemlje 5 ljudih vu koleri zbetažalih vu špitale je prijeto, od kojih 3 vu koleri vu orli jesu.

— Na pečuhski železnički prugi prolom (raztrganje) oblaka se je pripetil u subotu dne 9. o. m. i poplavom na prugi med Kopošvarom i Dombovarom nasip železnički na toliko oštećen je bil, da je železnica pečuhska pod brojem 2005 za 8 i pol vur kesnila ter istom onda vu glavni varoš magjarski dospela.

— Skočil mladženja. U Pešti vu Erzsébet-varošu zvanom délu grada jeden činovnik kod banke za ručil se je bil sa lépom kčerjom jednoga bogatoga židova. Vénčanje (zdvavanje) određeno je bilo na dan 7 moga augustuša. Svati (gosti) bili su se po polne 3 sata skupa zisli pri mladenki: mladenka vu sněžnobelu opravu vénčanu se je veó oblekla i počela ponajbolje plakati, kak je to veó navada pri devo, kah koje zamuču idu. Budući tast pozove, vu jednu posebnu hižu dojuđućega si zeta i njemu 100 for. na ruku izbroji i s tim otide. Svati otidu i veó su se pokočijah ponamestili, kad su najenput opazili da mladoženje nema. Na stražnja vrata je bil skočil. Otidu nazad u hižu i možda bi se bili jošće dugo starali nad njim, da nije uprav onda jeden tovarnik donesel lista. Srećni otec ga odpre i vidi gde mu mladoženja javlja, da mu okolnosti nedopuščaju ženitbu, pak zato da mu ovde nazad šalje novce. Otec prebroji, nefali niži krajcer na što zavikne: „Fkanil me je, ali je bar pošten čovjek.“

— Okrutna žena. Strašnu okrutnost počnila je ove dane vu Miskolcu jedna žena na jednom 4 let starom dečecu. Žena je vu nezakoniti ženitbi živela s jednim železničkim težakom. Muž postal je bil najmre udovec s trojom dečicom, česa ra i zel je k sebi Fekete Esti dobro med onimi ljudimi poznatu ženu, da mu najmre na decu skrb bude iméla. Ova je svoju žensku dužnost tak spunjavala bila, da je najmensemu detetu redovito vuže bila na vrat privezala. I sad opet ove dane je tak učinila. Nesrećno déte je od jutra do večera bilo vu takvom strašnom položaju. Jeden mimo idući počul je bil skečanje detata, reče svojemu sasedu ter obedva vu hižu provale. Strašen se je prizor bil ovdipred očmi njihovimi odprl; nedužno déte je veó čisto poplavelo više na vužu, i vuže tak čvrsto na vrat deteta zvezano je bilo, da kad su vuže odrezali, komaj su ga mogli odvozlati iz vrata. Déte se je vendar ne zadušilo i to zato kajti su mu noge malo zemlu dosegnule.

— Narodjeni dan Nj. Veličanstva milostivnoga naše kralja Ferencu Jožefa obslužavana je svetačna sv. meša vu farnoj cirкви duhovnikov reda sv. Ferencu dne 18 o. m. u. 10 satih pr. podne na kojoj su bili zastupani svi orsački varnegjanski i občinski uredi, kotrigi učiteljskih sborov, činovniki gospočiđe gr. Festetiča; slusatelji opetovne škole i gradjani grada Čakovca. Sv. mešu poleg sjajne assistencije čital je domači administrator veleč. g. Alojz Zabavnik a g. Hübnér Károly školnik varaški svojim vugodnim glasom svečanost bogoslužja je vu vngom povekšal.

— Kak su 9 zagorcov z jednom purom pravdu obavili? „Dečki si tak pošteno kak jas,“ rekel je postavani gazda „Janjke“ zvani vu nedelu po sv. meši svojim sugradjanom pred cirkvom, koji se ondi po navadi zestali jesu da se spominaju od novosti ali pak od gospodarstva. Kad je gazda Janjke gori spomenu te reči rekel, zapita njega gospodar Ješke: „A kak je te bilo Janjke?“ „Debre“ reče Janjke i počne pripovedati da kak je on i još osem njegovih pajdasov imelo pravdu pri g. fiskalijušu; pak su tu pravdu obavili svi skup s jednom jedinom purom. Janjke je najmre doma vzel jednu puru otide ž njom fiskalu sa svojim pajdasi. Kad su došli pred vrata kancelarije reče Janjke svojim sudrugom, da naj počekaju svi vani, on bude išel najpredi nutri. Janjke pokuči; fiskal mu veli „unuter“ i Janjke stupi s purom pod

pazuhi i surinom pokritu držeći pred gospodina fiskalijušu. Kad je Janjke pred sobom videl fiskalijušu pita ga kaj oče. „Prösím penizno gespóna fiskalijuša a kok je z mojom pravdom.“ Fiskalijuš videći puru pod pazuhu Janjki reče: „Dobro Janjke za dva tjedna dobiš citovanje onda dojdeš na sud. Čuvši Janjke ove reči od g. fiskalijuša zeme puru izpod surine i pokaže fiskalijušu veleći: „Tu sem prošim peniznu jenu pürü donesel.“ „Dobro Janjke samo ju odnesi vu kuhinju pak ju dej kuharici,“ reče fiskalijuš Janjki otide van iz kancelarije, pak zatvori za sobom vrata puru da drugomu koj isto tak napravi kojemu takaj fiskal reče da puru kuharici u kuhinju odnese. Tak napravi treći — i svi poredu dok na zadnje 9-ti, kad je obavil svoj posel kod fiskala puru u kuhinju odnese i on otide za ovimi, koji su svi po redu otišli preday puru drugomu. Kad su Zagorci svi do jednoga otišli idu fiskal u kuhinju i reče kuharici: „No fata Bogu danas smo dobili puranov dost . . . Na to kuharica začudjeno pogleda fiskalijušu reče: Jednu smo dobili ali za više neznam.“ — „Koga bésa kakvu jednu im je devet zagorcov bilo pri meni pak je svaki jednu imel pod pazuhu.“ — „To more bitinjihova milost, meni su samo jednu donesli.“ Fiskalu je sada puklo pred očmi kak su njega Zagorci kruto prevalili, odlučí se njim zato prvom prilikom osvetiti. Kak mu je sreća poslužila o tom veó negovori kronika veó samo to kak su 9 zagorcov z jednom purom pravdu obavili.

— Med vračtvi za zube i usta koja se na prvo mesto postavljaju je anatherinska voda za vusta od dra. Poppa c. kr. dvorskoga léčnika zubih u Beču. Voda ova pred 20 lét na glas je došla i tak je predrla med sve narode svéta da se na jezere flašie svako leto rezpo-ija i svigde doktori njoj prvo mesto odredili jesu rabeći ju pri zubnih bolih i ustah. Preporuča se nadalje vegetabilni. (iz bilja) prašek za zube od dra Poppa, koj ako se redovito upotrebljuje zuboholnim je na veliku hasen, kajti dobro d jeluje za čišćenje zubih i bol odstranjuje. Anatherinska pasta za zube, koja nije kak su druge paste ne samo da se kakti neškodljivo vračtvo rabi veó je to najbolše sredstvo za čišćiti zube. Šuple zube ie dobro izpuniti za plombom tak da je komaj moći opaziti a stem se za jedno vngoa bol odstrani koja od šupljih zubov pro izhadja. Mirne duše onda preporučamo ova vračtva, ar su dra. Poppa vračtva stekla si na dvoru premilostivnoga našega vladara u Beču veliko priznanje. More se pak dobiti vu svih apotekah.

MARGITAI JOZSEF urednik.

741. sz. tkv. 1884.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tételik, miként Zadraveoz Anna zavescási lakósnak Zadraveoz György praprosáni lakós végrehajtást szenvedő ellen 180 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó csáktornyai kir. járásbírószág területén lévő IV. hegykerület 27. sz. tjkvben A + 2258. hr. sz. a. ugy. a 85. 2259. és + 86. hr. sz. a. összesen 741 frta becsült ingatlanok s tartozékai folyó évi szeptember hó 5 napján délelőtt 10 órakor a VI. hegykerületi Praprosán község háznál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árnak 10 százalékát, vagyis 74 frt 10 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. § ában

Cs. k. szab.

PLATIN FESTÉKEK

Mázolásra kész állapotban, lenolajfénymázba dörzsölve, időjárás ellen kitaró, nagyobb ellentálló képességgel a közönséges olajfestéknél, szép fényű, puha fa padlónál a kiszákladás megakadályozó, legalább 5 esztendeig tartó — Az esős oldalon levő házfalra jó védőmázolat, továbbá nedves falakra, valamint vasrozda ellen. Próba kannák 3—10 kilóig 1 frt kilója — 10 kilótól fölfele 80 kr. kilója.

Használati utasítással együtt szétküldi a Platin festék-gyár, Bócs. VI. Ge-treidemarkt 15. szám. 69. 1—3.

ROSENBERG LJUDEVİK

pekarski-mešter (školska vulica),

preporuča od najfineše banatske pšenice melo vsake numere i fele:

MELO OD ŽITA, KURUZE I HAJDINE

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosul Csáktornyan.

előírt óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. a többi feltételek a bíróságnál megtekinthetők.

Kelt Csáktornyan, a kir. járásbírószág mint tkvvi hatóságnál 1884. márcz. hó 14-ik napján. 1—1

Nyilttér. *)

— Egy megindító köszönőlevél. Budapest, junius 24. Tisztelt uram! A Mindenható Ur Isten ezerszeresen fizesse meg mind azt a jót, a mit ön velem tett! Erős szivdobogásom, szédülésem, gyomorgöröcsöm mind eltűnt. a jobb időkben Tischer tanár 20 évig volt házi-orvosom, de nem segíthetett rajtam, — önt pedig a mindenható Isten küldte hozzám, azért egész lelkemből buzgólkodni fogok, hogy az ön nagybecsű labdacseit ajánljam mindenkinek; a mai időben ugy is igen sok a nyegleség, annyira, hogy az emberek már nem hisznek másnak, csak ha maguk megpróbálják ha módomban volna, újságba tételnem a nevem alatt, hogy aztán az emberek hozzám jönnének s tudakozódnának. De én szegény s az egész világtól, mindentől elhagyatott asszony vagyok, csakis egy vigasztalót küldött hozzám a Mindenható Isten, az ön svájci labdac ait, melyek szenvedéseimtől megszabadítottak. Csokolom kezei számtalanszor, s hálásan köszönöm mindazt a jót, a mit velem tett, s a mit csak imádságommal jutalmazhatok meg. Alázatos, hálás szolgálója, özvegy Mihalovisch Anna. Szegények káza, a jltó szám 100. Brandt R gyógyszerész svájci i labdacai dobozonkint 70 krjával minden magyarországi gyógyszerertárban kaphatók. Gondosan meg kell nézni hogy minden dobozon rajta van-e a fehér kereszt, vörös mezőben s Brandt R névalírása.

*) E rovat alatt közlöttekért felelőséget nem vállal a Szerk.

Da se izpune
šuplji zubi

ne ima boljega sredstva, nego li je plomba za zube od Dr. J. G. Poppa, C. k. dvor. zubara u Beču. Grad Bognerska 2. koju si može avatko sam i bez boli u šuplji zub metnuti, koja se tar čvrsto spoji sa ostanci zuba i zubnim mesom zub brani od daljnjeg razpadanja i bol uništuje.

Odlikovanja v še izložbah.

Kroz 40 godinah iz kušana

Anatherinska voda za usta

od
dra. J. G. Poppa,

c. kr. dvorski zubar u Beču, I., Bognerg. 2.

Radikalno liekovito sredstvo za svaku subobol, kao takodjer proti svakoj bolesti u šupljini ed ustih i usnicah. Olakčujuje raženje zubi kod male djece, te j nepregoriva kod uporabe voda rudiča. Ista voda je takodjer izvratna za gvglanje kod bolujućih na vratu, kao i štiteće sredstvo proti difteritiju.

Velika flaša po fr. 1.40, srednja po fr. 1.—, manja po 50 nč.

Dra. Poppa sredstvo za zube uvce je opet u c. kr. beču obću bolnicu prof. Drauche. to su kao izvratna priznata.

Vegetabilni prašek za zube, čini zube poslje kratke uporabe kao snieg njele, bez da škodi istim. Škatuljica po 63 nč

Anatherinsko tlesto za zube, za čišćenje, jačanje, uzdržanje zubi i odstranjenje neugodnogdaha komeu. Ciena staklene kutijice frt 1.22.

Poppove aromatično tlesto za zube Svietlibole zube sa kratke porabe. Zubove (naravne i umjetne) drži zdrave i brani njih od boli. Svaki komad zapada 35 evč

Sapun od bilja, najugodnije i najbolje sredstvo proti zverincu, osipu i ljjetnim pjegam masuljeom, prišom i robnicom, proti peruti u glavi i bradi, kožnih bolestih i u obće protj svakoj nečistoći, sa istim sredstvom lieči se brzo, i sigurno. Komad 30 nvč.

Upozorujemo na potvorenje

Jer imade tvorničevrah, koji svoju tvrdku po mojoj posve aličtu prave, upozorujem da se kod kupnje vrlo strogu pazi na moju tvrdku

More se dobiti vu ovih apotekah:

Vu Čakovcu pri g. Gőnczu apotekaru i pri g. Baronu Leopoldu Vu Priloku vu apoteki g. Šiposa.
Vu Varaždinu pri gospodi apotekarov Reidl i Kusy
Vu V. Kaniži pri g. B. Prageru apotekaru.
Vu Koprivnici pri g. Hocheinger apotekaru,
Vu Križevcu pri g. M. Verly apotekaru,
Vu Toplicah pri g. Ivanu Molnaru apotekaru.
Vu Ludbregu pri g. J. Kohn apotekaru.
Vu Drnju pri g. K. Mihničeu apotekaru.
Vu Krapini pri g. K. Finku apotekaru.